

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 18C/206/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2513212051
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Skubáková
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2018:2513212051.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava sudkyňou JUDr. Katarínou Skubákovou v právnej veci sporu žalobcu: U. C., M. XX.X.XXXX, t.č. vo výkone trestu odňatia slobody Ú. I., L. M. X, proti žalovanému: T. W., M. XX.X.XXXX, A.Č.. F. F. A. G. P. Ú. I., L. M. X, o ochranu osobnosti, t a k t o

rozhodol:

I. Žaloba sa z a m i e t a .

II. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručitou Okresnému súdu Piešťany dňa 6.11.2013 domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd žalovaného zaviazal ospravedlniť sa písomne žalobcovi za jeho výroky proti žalobcovi v liste označenom ako "výpoveď svedka" zo dňa 21.4.2010 zaslanom Okresnému súdu Bratislava I do spisu sp. zn. 25C/123/2007 spôsobom uvedenia jednotlivých tvrdení a následne uvedenia, že tvrdenie je nepravdivé a za vyslovenie, resp. napísanie tohto nepravdivého tvrdenia o žalobcovi sa žalobcovi žalovaný ospravedľuje. Finančné zadostučinenie z titulu náhrady nemajetkovej ujmy žalobca nežiadal.

2. Žalobca žalobu odôvodnil tým, že spoločne so žalovaným sa nachádzali vo výkone trestu odňatia slobody a on v roku 2007 inicioval konanie pre porušenie jeho práva na ochranu osobnosti voči orgánom štátu, nakoľko ako nefajčiar bol v roku 2006 umiestňovaný na väzenské cely spolu s osobami, ktoré boli fajčiarmi a na cele fajčili. Konkrétne išlo o dve osoby, T. W. J. P. A.. Vec sa prejednáva na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 25C/123/2007. Ako svedkovia mali byť k veci vypočuté uvedené dve osoby, čo však príslušný súd nezrealizoval. V súvislosti s uvedeným konaním žalovaný spísal list označený ako "výpoveď svedka" zo dňa 21.4.2010 a zaslal ho uvedenému súdu. Žalobca sa o existencii uvedeného listu žalovaného dozvedel iba nedávno, keď si dal spraviť kópie listín predmetného spisu. Z obsahu uvedeného listu sa dozvedel, že žalovaný o ňom prehlasuje (ďalej aj "predmetné výroky"), že: 1. "Ods. Laduna fajčil aj napriek tomu, že bol umiestnený na nefajčiarskej cele." 2. "Odsúdení, ktorí majú finančné prostriedky, balíky, nákupy, tak ako ods. C. sa úmyselne vyhlasujú za nefajčiarov, len preto aby nemuseli dávať iným väzňom". 3. " Osobne ma požiadal, aby som svoju povolenku na balík zaslal na adresu L. I., Q. Ž. XXX, G.. M., táto osoba je svokra jeho brata, ktorá balík zaslala na moju adresu....potom čo ods. C. túto vec vybavil cez svojho advokáta." 4. "Som odsúdený, ktorý pozná mentalitu odsúdených na doživotie, bol som niekoľko rokov medzi nimi a za ten čas, ktorý akože prestali fajčiť len preto, že nemali za čo si kupovať fajčivo alebo najviac vydržali 3-6 mesiacov, aj tí čo vydržali nefajčiť maximálne 5 rokov, začali znova. Taký je aj ods. U. C.." 5. "Ods. C. si chce podvodom na štát nárokovat' na odškodné." Žalobca nikdy nebol fajčiar a nikdy v živote nefajčil, resp. nevyfajčil jednu jedinú cigaretu, nevypil jedinú kvapku alkoholu a pod. Tu teda ani nejde o to, že žalovaný otvorene obvinil žalobcu z toho, že si poškodzuje zdravie, ale o to, že tvrdil proti žalobcovi to, čo nie je pravda. Nepravdivé tvrdenia sú už samé osebe porušením osobnostných práv. Avšak žalovaný zašiel ešte ďalej a produkuje v liste ďalšie

nepravdivé tvrdenia, ako že žalobca sa úmyselne vyhlasoval za nefajčiara, že žiadal o jeho povolenku na balík a produkuje až také tvrdenia, ktoré sú už ďaleko za hranicou ohovárania a urážania, ako napr. keď tvrdí, aká je mentalita žalobcu, alebo, že žalobca si chce podvodom nárokovať odškodné a pod. Žalovaný svojimi nepravdivými tvrdeniami proti žalobcovi porušil právo na ochranu osobnosti žalobcu. Žalobca uviedol, že nakoľko v prípade sporu o ochranu osobnosti musí pravdivosť svojich tvrdení a výrokov dokazovať ten, čo ich vyslovil, keďže pravdivosť možno dokazovať, nepravdivosť je často nemožné dokázať, preto žiadal, aby súd vyzval v rámci dokazovania žalovaného na preukázanie pravdivosti jeho tvrdení, ktoré sú predmetom žaloby. Ako dôkazy žalobca navrhol pripojenie spisu Okresného súdu Bratislava I 25C/123/2007 za účelom overenia pravosti listu odporcu zo dňa 21.4.2010, ktorého fotokópiu k žalobe pripojil, výsluch žalovaného aj za prítomnosti žalobcu a výsluch žalobcu.

3. Okresný súd Piešťany dňa 12.12.2013 postúpil vec Okresnému súdu Košice II ako súdu vecne a miestne príslušnému.

4. Uznesením č.k. 16C/166/2013-50 zo dňa 29.4.2014 Okresný súd Košice II nepriznal žalobcovi na jeho žiadosť oslobodenie od súdnych poplatkov. Proti uvedenému uzneseniu podal žalobca odvolanie, pričom Krajský súd v Košiciach napadnuté uznesenie uznesením č.k. 11Co/717/2014-66 zo dňa 21.7.2014 potvrdil. Proti uvedenému rozhodnutiu Krajského súdu v Košiciach podal žalobca dovolanie, ktoré dovolanie bolo uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Cdo 316/2015 zo dňa 30.11.2015 odmietnuté.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením 2 Ndc 2/2015 zo dňa 23.2.2015 vyhovel návrhu Okresného súdu Košice II na prikázanie predmetnej veci, vedenej na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 16C/166/2013, Okresnému súdu Trnava.

6. Žalovaný sa vo veci vyjadril podaním doručeným Okresnému súdu Košice II dňa 12.12.2014, kde uviedol, že ide o nezmyselnú žalobu, ktorú súd nemal vôbec prejednávať, čo odôvodňuje aj tým, že žalobcovi už bola raz takáto žaloba zamietnutá na Okresnom súde v Bratislave. Účel jeho nezmyselnej žaloby spočíva v tom, že zažaloval ÚVTOS Leopoldov, kde označil aj žalovaného s tým, že mu mal dosvedčiť to, že on bol nefajčiar, keď ho preložili na celu, kde bol ubytovaný. Je pravda, že boli ubytovaní na jednu celu, ale celý sú oddelené stenou a nebývali spoločne. Účelom bolo, resp. je, že chcel odškodné, a keď mu to žalovaný nedosvedčil, tak podal žalobu aj proti nemu. Nevie za čo, ani ho to nezaujíma. Nevie, akým spôsobom bolo "zasiahnuté do jeho osobnostných práv", že si žiada o ochranu osobnosti. Zároveň žalovaný uviedol, že aj on podáva žalobu na ochranu osobnosti, keď žalobca ho neoprávnene vťahuje na súdne konanie vo svojej nezmyselnej žalobe, čím zasahuje do jeho osobnostných práv. Žalovaný navrhol, aby súd žalobu žalobcu zamietol.

7. Pojednávanie vytyčené na Okresnom súde Trnava na deň 26.4.2017 bolo súdom odročené na neurčito z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu žalobcu, s tým, že žalobca bol vyzvaný, aby súdu oznámil, či trvá na žalobe, ak áno, aby ozrejmil, akým spôsobom v žalobe uvádzané výroky žalovaného zasiahli do jeho osobnostných práv, nakoľko súd vyhodnotil, že na základe predbežného právneho posúdenia je priestor na späťvzatie žaloby v zmysle § 138 Civilného sporového poriadku.

8. Vo vyjadrení doručenom súdu dňa 25.4.2017 žalobca uviedol, že žalovaný vo svojom vyjadrení tvrdí, že nechápe žalobu, ale nepredložil nič, čím by dokázal pravdivosť svojich tvrdení. Žalobca uviedol, že za jeho inteligenciu, ktorá mu neumožňuje pochopiť predmet žaloby nemôže a nezbavuje ho to práva na ochranu osobnosti. Žalovaný o ňom v liste vyslovil také nepravdivé tvrdenia, ktoré ho boli objektívne schopné pripísať mu zvrhnutiahodné vlastnosti, postoje, obviňoval ho z konania, ktoré je nečestné, nedôstojné, a tieto jeho tvrdenia boli navyše schopné ho poškodiť aj v konaní pred súdom. Zamietnutie žaloby Okresným súdom Bratislava I nemá žiaden súvis s tým, že žalovaný o ňom vyslovil a šíril nepravdivé tvrdenie. Vo vyjadrení zo dňa 15.5.2017 uviedol žalobca k výzve súdu na späťvzatie žaloby, že na žalobe trvá, pričom k predmetu žaloby uviedol, že žalovaný mu predmetnými výroky otvorene pripisoval opovrhnutiahodné vlastnosti a postoje a obvinil ho zo správania, ktoré je nedôstojné, nečestné, a ktoré ho mohlo objektívne vystaviť opovrhnutiu a poníženiu v očiach iných osôb, ale ho i poškodiť v realizácii jeho základného práva na účinnú súdnu ochranu. Akákoľvek osoba, ktorá by uvedené tvrdenia žalovaného čítala, by si ťažko mohla vybrať iné ako podozrievať ho (žalobcu) z nečestného správania, z toho, že má opovrhnutiahodné charakterové vlastnosti, čo si žalovaný musel dobre uvedomovať. Je evidentné, že úmyslom a snahou žalovaného bolo zmařit žalobcovi súdny spor, v ktorom je ako poškodený.

9. Žalovaný vo vyjadrení doručenom súdu dňa 28.4.2017 uviedol, že podáva žalobu na ochranu osobnosti, ktorú odôvodňuje nasledovne. Žalobca "má pocit", že mu štát v trestnom konaní ukrivdil, keď ho odsúdil na doživotný trest odňatia slobody za tri brutálne vraždy, ktoré sa rovnajú poprave, a preto sa

mu musí každý ospravedlniť za výroky proti jeho osobe, aj odsúdený vo výkone trestu odňatia slobody, lebo trpí krivdou. A preto z nudy alebo z doživotného odsúdenia podáva nezmyselné žaloby. Tým, že Okresný súd Trnava prijal jeho žalobu, porušil právo žalovaného na ochranu osobnosti a právo na obhajcu, nakoľko ešte nie je civilná osoba a je vo výkone trestu. Zároveň žiadal od žalobcu nemajetkovú ujmu v peniazoch vo výške 9.999,- eur.

10. Uznesením č.k. 18C/206/2015-157 zo dňa 5.10.2017 rozhodol tunajší súd o zastavení konania o vzájomnej žalobe žalovaného zo dňa 8.12.2014 a zo dňa 25.4.2017 pre nezaplatenie súdneho poplatku. Proti uvedenému uzneseniu podal žalobca odvolanie zo dňa 16.10.2017, ktoré odvolanie však vzal na pojednávaní dňa 29.1.2018 späť.

11. Žalobca v reakcii na vyjadrenia žalovaného uviedol, že jeho tvrdenia mu pripomínajú skôr výroky duševne chorého človeka, než výroky, na ktoré by sa dalo rozumne a vecne vyjadriť. Uviedol tiež, že svoje dôkazy súdu už predložil, ide najmä o predmetný list žalovaného. Taktiež má iné dôkazy, a to iných odsúdených, ktorí boli ubytovaní na cele so žalobcom, či žalovaným, tak pred i potom, ako bol žalobca ubytovaný so žalovaným, ktorých nie je problém predvolať a vypočuť. Taktiež má kópie sťažností a vyjadrenia orgánov štátu k otázke toho, že je nefajčiar, vrátane zdravotnej dokumentácie.

12. V podaní doručenom súdu dňa 20.10.2017 žalovaný uviedol, že sa vzdáva účasti na pojednávaní a súhlasí s tým, aby súd rozhodol v jeho neprítomnosti, pričom poukázal na to, že ide o naozaj nezmyselnú žalobu. Odsúdení si vo výkone trestu navzájom nadávajú, ohovárajú sa, nadávajú si na matky, do teplošov a pod., bude to súd riešiť? Keby každý odsúdený takéhoto formátu podával takéto nezmyselné žaloby a žiadal od súdu ospravedlnenie za urážku, bude sa to riešiť odškodňovaním? V podaní doručenom dňa 6.12.2017 uviedol že svoju žalobu na ochranu osobnosti berie späť, túto podával preto, že žalobca na jeho osobu podáva bezdôvodné žaloby. S menovaným nemal žiaden konflikt, pozná ho iba z väzenia. Nemá vedomosť o tom, o čo mu ide a čo chce svojimi žalobami dosiahnuť. Ak si myslí, že dosiahne odškodné, nech si nájde inú obeť. A ak si myslí, že je duševne chorý človek, žalovanému je to jedno, čo si myslí. Vzhľadom na uvedené žiada o pochopenie, že ho nebaví takéto vymýšľanie, ani že ho súdy zbytočne ťahajú do takýchto sporov - rozsúdiť odsúdených väzňov o tom, ktorý má pravdu... Opakovane uviedol, že sa vzdáva účasti na pojednávaní. Uviedol, že má iné starosti a nepodáva proti väzňom zbytočné žaloby ani keď sa pobije, sú to podľa neho "žabomyšie vojny" medzi väzňami.

13. Súd vo veci rozhodol na pojednávaní dňa 29.1.2018, keď pojednával v neprítomnosti žalovaného, ktorý bol na pojednávanie riadne volaný a výslovne súhlasil s konaním a rozhodnutím v jeho neprítomnosti. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa so žalobou a vyjadreniami strán, listom žalovaného čl. 5,6 spisu (porovnajúc ho s originálom zo spisu Okresného súdu Bratislava I 25C/123/2007) ako aj celým obsahom spisu a výsluchom žalobcu.

14. Žalobca na pojednávaní pri výsluchu sporovej strany uviedol, že od narodenia má diagnostikované určité intolerancie, netrávilo mu dobre mlieko, má takú reakciu, že mlieko by ho mohlo aj zabiť. Okrem toho neznáša dobre fajčiarske prostredie. Robili mu testy, ešte keď mal okolo 15, 16 rokov, z ktorých sa zistilo, že jeho telo má problém byť v prítomnosti fajčiara, vyhába sa takému prostrediu, nemôže v takom prostredí byť. Vo výkone väzby, aj vo výkone trestu vždy žiadal o nefajčiarsku celu, na takúto ho síce dali, ale vzhľadom na kapacitné možnosti k nemu dali vždy človeka, ktorý fajčil. Tieto veci rieši na OS v Nitre, aj na OS v Bratislave. Jedným z takýchto odsúdených, ktorí boli s ním na cele ako fajčiari bol aj žalovaný, ktorý zaslal do spisu nepravdivý list, urobil to vedome a úmyselne s cieľom poškodiť. Tieto výroky keby boli vyslovené inak, by to neriešil. Ale takto zaslané do spisu ho značne poškodzujú. Keďže právny poriadok SR mu neumožňuje inú možnosť ako žalovaného prinútiť, aby povedal pravdu, alebo odvolal nepravdivé tvrdenia, mohol to žalobca riešiť jedine cestou podania žaloby na ochranu osobnosti. Žalobca trval na tom, aby bol žalovaný vyzvaný na preukázanie pravdivosti jeho tvrdení v liste, ako aj na preukázanie úmyslu prečo konal tak ako konal. Aj keď podľa judikatúry úmysel sa nevyžaduje, stačí ak vyslovené tvrdenia boli spôsobilé ohroziť a narušiť osobnostné práva dotknutej osoby. Nepožaduje žiadne finančné zadostučinenie, postačuje iba formálne vo forme ospravedlnenia, aby následne tento právny dokument mohol použiť okrem iného aj v predmetných súdnych konaniach na preukázanie, že menovaný tvrdí voči nemu tvrdenia, ktoré sú nepravdivé s úmyslom a cieľom ho poškodiť. Čo sa týka vážnosti ujmy, ktorá bola spôsobená, Občiansky zákonník uvádza, že na priznanie zadostučinenia postačí aj iná vážna ujma a takouto ujmu je bezpochyby aj samotné porušenie práva na súkromie, ktoré je zadefinované ako základné ľudské právo.

15. Žalobca právom záverečnej reči uviedol, že predmetom jeho žalobného návrhu je neoprávnený zásah do práv na ochranu osobnosti, nielen čo sa týka neoprávneného zásahu do dôstojnosti a cti ako to definuje Občiansky zákonník, ale aj neoprávnený zásah do práv na ochranu súkromia/súkromného života, kde ho žalovaný vedome a úmyselne a otvorene obviňoval z konania, ktoré je nedôstojné, nečestné a protiprávne, otvorene mu pripisoval vlastnosti, ktoré ho objektívne boli spôsobilé vystaviť opovrhnutiu a odsúdeniu v očiach iných osôb, boli objektívne spôsobilé poškodiť ho aj v prebiehajúcich súdnych konaniach, rovnako tak neoprávnené zasiahli do jeho práva na ochranu súkromného života. Vzhľadom na to, že išlo o písomné tvrdenie, ktoré bolo riadne podpísané a použité pred orgánmi SR, v súdnom konaní, teda verejne, ide bezpochyby o závažnosť zásahu, kde zároveň ide aj o porušenie základných práv, kde napríklad právo na ochranu súkromia, právo na zachovanie dôstojnosti sú základné práva ustanovené ústavou SR ako aj dohovorom. Priznanie spravodlivého zadosťučinenia nie je iba odškodnením pre dotknutú osobu, ale aj trestom pre toho, kto práva porušil, aby sa ďalších podobných konaní už nedopúšťal. V právnom štáte nie je možné, aby jedna osoba o druhej tvrdila, a to dokonca verejne pred orgánmi štátu to, čo nie je pravda, to, čo druhá osoba nekonala, alebo nepovedala, lebo to by potom právo nemalo žiadnu cenu, ani zmysel. V právnom štáte nie je možné, aby jedna osoba vedome a úmyselne pripisovala inej osobe opovrhnutiahodné vlastnosti a postoje, a aby ju otvorene obviňovala z konania, ktoré je nečestné, nezákonné a protiprávne, ako aj nemorálne, k čomu jednoznačne došlo, keď si žalovaný toto všetko bezpochyby musel uvedomovať, keď konal voči žalobcovi to, čo konal a spôsobom, akým konal. Z tohto dôvodu žiadal, aby súd vyhovel žalobnému návrhu v celom rozsahu, pretože sú splnené všetky podmienky, po prvé došlo k neoprávneným zásahom do práv na ochranu osobnosti, dôstojnosti a cti, práva na ochranu súkromia a podobne. Ide o základné ľudské práva, kde už ich porušenie samé osebe je závažné, je preukázaná príčinná súvislosť medzi tvrdeniami žalovaného, teda neoprávneným zásahom žalovaného, existenciou porušenia práv žalobcu, kde v tejto súvislosti poukázal na nálezy z Ústavného súdu SR, kde je uvedené, že priznané zadosťučinenia musí byť učené v takých prípadoch, kde už k zásahom došlo, a nie je možné stav vrátiť do pôvodného, teda do stavu pred porušením práva. V tomto prípade žalovaný vyslovil tvrdenia, ktoré sú jednoznačne nepravdivé, jednoznačne žalobcu obviňoval z konania, ktoré je nedôstojné, nečestné a nemorálne. Jednoznačne tak konal s úmyslom mu ublížiť, čo dokazuje aj obsah všetkých vyjadrení žalovaného vo vzťahu k osobe žalobcu, ktoré boli súdu predložené.

16. Súd v konaní nevykonal žalobcom navrhované dokazovanie výsluchom žalovaného, vyžiadaním civilnej zdravotnej dokumentácie žalobcu (za účelom preukázania, že má alergiu, kvôli ktorej nie je možné, aby fajčil), predvolaním a vypočutím svedkov zo spisu 25C/123/2007, ako aj listinnými dôkazmi predloženými do daného spisu 25C/123/2007 (na preukázanie nepravdivosti tvrdení žalovaného, ako aj toho, že tieto boli vyslovené vedome a úmyselne s cieľom ho poškodiť), nakoľko by bolo vzhľadom na zistený skutkový stav nadbytočným a neúčelným a postupoval tak v súlade so zásadou hospodárnosti konania. Súd totiž nie je povinný vykonať dôkaz v prípade, že jeho prostredníctvom nemožno preukázať pre vec rozhodnú skutočnosť napríklad preto, že označený dôkaz je zjavne nespôsobilý preukázať tvrdenú skutočnosť alebo že sa týka skutočnosti, ktorá je podľa hmotného práva pre rozhodnutie bezvýznamná.

17. Na základe vykonaného dokazovania súd zistil nasledovný skutkový stav. Dňa 26.4.2010 bol do súdneho spisu Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 25C/123/2007, v ktorom konaní si žalobca uplatňuje náhradu nemajetkovej ujmy voči štátu, doručený list žalovaného označený ako "výpoveď svedka", v ktorom uvádzal nasledovné: "Týmto vám oznamujem svoju výpoveď vo veci žaloby ods. U. C., ktorý podal žalobu proti SR údajne preto, že svojím konaním mali ohrozovať jeho zdravie fajčením. Svoju výpoveď v tejto veci vyhlasujem dobrovoľne bez akéhokoľvek nátlaku, či dohovoru medzi ÚVTOS Leopoldov a príslušníkmi, nakoľko sa nachádzam v súčasnosti v ÚVTOS Ružomberok. Čo sa týka ods. U. C., ktorý si odpykáva doživotný trest, nemám vedomosť o tom, že mu bolo ohrozené jeho zdravie fajčením. Vo výkone trestu ÚVTOS Leopoldov sú vytvorené podmienky štandardným systémom, a to sa dodržiava. Pokiaľ viem tak ods. U. C. fajčil aj napriek tomu, že bol umiestnený na nefajčiarskej izbe. Túto skutočnosť odôvodňujem popravde - odsúdení, ktorí majú finančné prostriedky, balíky, nákupy, tak ako ods. U. C., sa úmyselne vyhlasujú za nefajčiarov len preto, aby nemuseli dávať druhým väzňom. Pokiaľ viem, ods. C. si cigarety kupoval a dostával aj v balíku. Osobne ma požiadal, aby som svoju povolenku na balík zaslal na adresu L. I., Q. Ž. XXX, G.. M., táto osoba je svokra jeho brata, ktorá balík zaslala na moju adresu v ÚVTOS Leopoldov potom, čo ods. U. C. túto vec vybavil cez svojho advokáta... Som odsúdený, ktorý pozná mentalitu odsúdených na doživotný trest, bol som niekoľko rokov medzi nich a

za ten čas, ktorý akože prestali fajčiť len preto, že nemali za čo si kupovať fajčivo, alebo najviac vydržali 3-6 mesiacov, aj tí čo vydržali maximálne nefajčiť 5 rokov, začali znova. Taký je aj ods. U. C.. Ods. C. si chce podvodom na štát nárokovať na odškodné, čoho odmietam byť svedkom v jeho veci, preto žiadam súd, aby ma v tejto veci nepredvolal ako svedka na pojednávanie, pretože je to bezvýznamná záležitosť, nemám čo k tomu ďalej dodať. Ďakujem za pochopenie. V Ružobmerku, dňa 21.4.2010.” Žalobca po vyhotovení fotokópií listín predmetného súdneho spisu podal dňa 6.11.2013 žalobu zo dňa 25.10.2013, v ktorej okrem iného uviedol, že o existencii uvedeného listu žalovaného sa dozvedel iba nedávno.

18. Žalobca sa žalobou domáhal priznania práva na ochranu osobnosti v podobe uloženia povinnosti žalovanému ospravedlniť sa mu za výroky o jeho osobe v liste označenom ako “výpoveď svedka” zo dňa 21.4.2010 zaslanom Okresnému súdu Bratislava I k spisu sp. zn. 25C/123/2007. Žalovaný so žalobou nesúhlasil, namietal, že ide o nezmyselnú žalobu, pričom popieral, že by bolo zasiahnuté do osobnostných práv žalobcu.

19. Podľa čl. 16 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia je zaručená. Obmedzená môže byť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 19 ods. 1,2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ÚSR“), každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena. Každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Podľa čl. 26 ods. 1 ÚSR, sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené.

Podľa § 11 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 1 OZ, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

Podľa § 13 ods. 2 OZ, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

20. Z vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že žaloba nie je dôvodná.

21. Právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti a dobrej povesti a sloboda prejavu, chránené článkami 19 a 26 ods. 1 ÚSR, sú ústavné práva, ktoré sa môžu dostať do kolízie. Takýto stret práv sa posudzuje práve pri aplikácii § 11 a nasl. OZ v súvislosti s uplatňovaním občianskoprávnej ochrany osobnosti. Súdny, posudzujúce kolíziu týchto ústavou chránených práv, musia dbať na to, aby s prihliadnutím k okolnostiam konkrétneho prípadu, jednému z týchto práv nebola neodôvodnene daná prednosť pred právom druhým. Preto je potrebné skúmať intenzitu tvrdeného porušenia práva na ochranu osobnosti v spojitosti so slobodou prejavu a so zreteľom na požiadavku proporcionality uplatňovania týchto práv. Tvrdený zásah do práva na ochranu osobnosti pritom musí bezprostredne súvisieť s porušením chráneného základného práva, musí ísť teda o zásah neoprávnený, ktorý presiahne svojou intenzitou takú mieru, ktorú v demokratickej spoločnosti už nemožno tolerovať.

22. Jedným z predpokladov vzniku zodpovednosti za zásah do osobnosti fyzickej osoby je jeho neoprávnenosť. Ústavný súd v uznesení sp.zn. II. ÚS 388/2015 zo dňa 23.6.2015 vyslovil právny názor, podľa ktorého niektoré zásahy do osobnosti fyzickej osoby, i keď sa zdanlivo javia ako odporujúce objektívnemu právu, nemožno považovať za neoprávnené vtedy, keď sú dané okolnosti vylučujúce neoprávnenosť zásahu. Poukázal pritom na stanovisko Najvyššieho súdu Českej republiky, podľa ktorého, ak došlo k zásahu do osobnostných práv v rámci výkonu zákonom ustanovených oprávnení, resp. povinností (napr. výpoveď svedka), nejde o zásah neoprávnený, pokiaľ osoba, ktorá sa takéhoto zásahu dopustila, nevybočila z medzí takto ustanovených práv a povinností. Prípustnosť týchto prípadov je odôvodnená zvláštnym verejným záujmom na nerušenú a plynulú realizáciu subjektívnych práv, ako aj na plynulé plnenie právnych povinností uložených zákonom. Zásah je potrebné súčasne vždy posudzovať, berúc do úvahy okolnosti, za ktorých k nemu došlo a s prihliadnutím na funkcie, ktoré výkon dotknutých práv, resp. povinností plní. Takýmto vybočením z medzí ustanovených práv a povinností je napr. aj krivá výpoveď (pozri stanovisko Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. Cpjn 13/2007, Zbierka súdnych rozhodnutí a stanovísk č. 54, ročník 2010).

23. Pri porušení práva na ochranu osobnosti výrokmi určitej osoby je potrebné pri skúmaní primeranosti toho-ktorého výroku rozlišovať, či ide o skutkové tvrdenie alebo hodnotiaci úsudok. Kým skutkové tvrdenie sa opiera o fakt ako objektívne existujúcu realitu, ktorej pravdivosť je overiteľná, hodnotiaci úsudok je subjektívnym názorom svojho autora. Pokiaľ ide o skutkové tvrdenie, porušenie práva na ochranu osobnosti môže spôsobiť iba také tvrdenie, ktoré je objektívne spôsobilé privodiť ujmu na cti alebo dobrej povesti osoby v očiach ostatných fyzických osôb, a teda pôsobiť difamačne. Takúto spôsobilosť je pritom potrebné posudzovať jednak podľa použitých výrazov a formulácií, ale zároveň aj podľa celkového dojmu, kedy je potrebné prihliadnúť ku všetkým okolnostiam, za ktorých k tvrdeniu došlo. Hodnotiaci úsudok nie je možné dokazovať, nakoľko ide o zaujatie určitého subjektívneho postoja osoby, je ale potrebné skúmať, či uvedený výrok má určitý skutkový základ, či použitá forma jeho vyjadrenia je primeraná a či primárnym cieľom kritiky nie je hanobenie danej osoby namiesto toho, aby bol zásah do práva na ochranu osobnosti len nevyhnutným sprievodným javom oprávnenej kritiky. Ochrana výrokov, ktoré majú charakter hodnotiacich úsudkov, je z hľadiska slobody prejavu intenzívnejšia ako v prípade skutkových tvrdení. Vo vzťahu k výrokom žalovaného možno ako skutkové tvrdenia klasifikovať napádané výroky žalovaného č. 1. a 3. odseku 2. tohto rozhodnutia. Ostatné výroky predstavujú hodnotiace úsudky žalovaného.

24. Medzi stranami nebolo sporné, že žalovaný napísal list obsahujúci výroky týkajúce sa osoby žalobcu, ktorý zaslal v roku 2010 do spisu Okresného súdu Bratislava I. Sporné bolo, či predmetnými výrokmi došlo, resp. mohlo dôjsť k zásahu do osobnostných práv žalobcu, a to najmä do práva na zachovanie osobnej cti a dobrej povesti ako aj práva na súkromie. Pokiaľ ide o samotné výroky žalovaného, ktorými podľa tvrdenia žalobcu malo byť zasiahnuté do práva na ochranu jeho osobnosti, súd sa nimi zaoberal jednotlivo i v ich celkových súvislostiach, pričom dospel k záveru, že žalobe nie je možné priznať úspech ani z časti. Súd sa zaoberal otázkou, či predmetné výroky žalovaného mohli pôsobiť vo vzťahu k žalobcovi difamačne, pričom dospel k záveru, že tomu tak nie je. Žalobca tvrdil, že uvedenými výrokmi došlo k porušeniu jeho práva na ochranu osobnosti, súdu však nie je zrejmé, aká konkrétna ujma bola žalobcovi predmetnými výrokmi spôsobená, resp. mohla byť spôsobená, pričom súd poukazuje na skutočnosť, že napádané výroky žalovaného sú z roku 2010, pričom samotný žalobca sa o ich existencii dozvedel iba náhodou, a to pri vyhotovení fotokópií listín zo spisu Okresného súdu Bratislava I, pričom v samotnej žalobe zo dňa 25.10.2013 uvádza, že sa tak stalo iba "nedávno". Z uvedeného je zrejmé, že do danej doby zistenia existencie predmetného listu (cca tri roky po jeho vyhotovení), nebol žalobca nijako dotknutý na svojej cti, či povesti, o existencii výrokov žalovaného dlho sám vôbec netušil (a teda nemohol ani pociťovať akúkoľvek ujmu), dozvedel sa o nich iba náhodou, a to nie z verejne prístupných zdrojov, pričom ani iným spôsobom (napr. od osôb zdržiavajúcich sa v komunite žalobcu) sa k nemu tieto informácie nedostali, čo samotné poukazuje na nespôsobilosť výrokov spôsobiť žalobcovi akúkoľvek difamačnú ujmu. V danej veci je totiž relevantná samotná forma a podstata napádaných výrokov žalovaného, keď tento výroky neprezentoval verejne, či v komunite, kde sa zdržiava žalobca, ale uvádzal ich v listinnej podobe adresujúc svoju písomnú "výpoveď svedka" v civilnej sporovej veci priamo konajúcemu Okresnému súdu. Súd má za to, že takto adresovaný list nie je verejným prednesením výrokov, ale dôkazným prostriedkom, s ktorým právo sa oboznámiť majú len konkrétne úradné osoby a sporové strany konania, a teda česť, dôstojnosť a dobrá povesť žalobcu nemôže byť takýmito výrokmi priamo dotknutá, keď nejde o výroky, ktoré by boli verejne šírené, či s ktorými by bola oboznámená širšia komunita, v ktorej žalobca žije. Obdobne, vzhľadom na to, že výroky v predmetnom liste žalovaného neboli prednesené verejne, nemohlo byť nimi už z tejto ich samotnej podstaty zasiahnuté ani právo žalobcu na ochranu súkromia.

Okrem uvedeného, celková závažnosť a vecná podstata výrokov žalovaného voči žalobcovi, a to bez ohľadu na ich pravdivosť, nedosahuje intenzitu zásahu potrebnú na priznanie práva na ochranu osobnosti, čo potvrdil i sám žalobca tým, keď uviedol, že "Tieto výroky keby boli vyslovené inak, by to neriešil. Ale takto zaslané do spisu ho značne poškodzujú." Výroky žalovaného neobsahujú žiadne invectívy, sú formulované vecne, informatívne, vyjadrujú tvrdenia a názory žalovaného týkajúce sa predmetu konania vedeného na Okresnom súde Bratislava I, pričom podstatné je zamerať sa pri hodnotení týchto výrokov i na motív, z ktorého ich žalovaný uskutočnil. V tomto prípade nešlo o výroky, ktoré by žalovaný urobil z dôvodu svojej vlastnej potreby verejne sa vyjadrovať k osobe žalobcu, ale z textu listu žalovaného je zrejmé, že žalovaný list napísal ako „výpoveď svedka“, s cieľom nemusieť sa v pred Okresným súdom Bratislava I prejednávanej veci dostaviť na pojednávanie a byť v nej ďalej akokoľvek zainteresovaný („žiadam súd, aby ma v tejto veci nepredvolal ako svedka na pojednávanie, pretože je to bezvýznamná záležitosť, nemám čo k tomu ďalej dodať“). Súd pritom poukazuje i na skutočnosť, že keďže v prípade sporného listu žalovaného ide o výpoveď svedka v inom súdnom konaní,

nebolo by možné, a to ani pri splnení kritérií objektívnej existencie zásahu do osobnostných práv žalobcu (čo v tomto prípade naplnené nebolo), tento zásah bez ďalšieho považovať za neoprávnený, nakoľko nebolo preukázané, že osoba, ktorá sa tohoto zásahu dopustila, vybočila z medzí ustanovených práv a povinností, ktoré vybočenie by muselo byť deklarované odsúdením za trestný čin krivej výpovede (bližšie pozri citované uznesenie ÚS SR sp.zn. II. ÚS 388/2015 zo dňa 23.6.2015).

25. K argumentu žalobcu, že predmetnými výrokmi bolo porušené jeho právo na ochranu súkromia, keď výroky boli nepravdivé a objektívne spôsobilé poškodiť žalobcu v prebiehajúcich súdnych konaniach, súd uvádza, že v každom súdnom konaní majú strany možnosť predkladať na preukázanie svojich tvrdení dôkazy, ktoré súd hodnotí komplexne, pričom pri rozhodovaní nevychádza zväčša z jedného konkrétneho dôkazu, ale z hodnotenia všetkých v konaní predložených dôkazov jednotlivo a v ich vzájomnej súvislosti. Ak žalobca disponoval, či disponuje dôkazmi o nepravdivosti tvrdení žalovaného, mohol a mal tieto svoje dôkazy predložiť už priamo v konaní na Okresnom súde Bratislava I. V rámci procesu hodnotenia dôkazov v súdnom konaní, súd hodnotí pri každom z (listinných) dôkazov tak jeho pravosť ako i pravdivosť, resp. hodnovernosť. Je však vecou "základného" konania (mysliac v tomto prípade konanie vedené na Okresnom súde Bratislava I pod sp.zn. 25C/123/2007) vyhodnotiť pravdivosť a hodnovernosť všetkých predložených relevantných dôkazov a na tom základe dospieť k určitému skutkovému i právnomu záveru. Je neprípustné, aby listiny predložené ako dôkazy v určitom konaní boli podrobené hodnoteniu ich pravdivosti v inom samostatne vyvolanom konaní, s cieľom zmeniť rozhodnutie v základnom konaní, resp. aby sa za účelom preukázania pravdivosti/nepravdivosti určitého dôkazu vyvolávali na základnú vec nadväzujúce konania, ktorých cieľom je zabezpečiť si zlepšenie dôkazného postavenia v inom konaní, o ktorú situáciu sa v tejto veci jednoznačne jedná, čo potvrdil i sám žalobca, keď pri svojom výsluchu uviedol "Tieto výroky, keby boli vyslovené inak, by som to neriešil. Ale takto zaslané do spisu ma značne poškodzujú. Keďže právny poriadok SR mi neumožňuje inú možnosť ako ho (žalovaného) prinútiť, aby povedal pravdu, alebo odvolal nepravdivé tvrdenia, mohol som to riešiť jedine cestou podania žaloby na ochranu osobnosti", ako aj že „Nepožaduje žiadne finančné zadostučinenie, postačuje iba formálne vo forme ospravedlnenia, aby následne tento právny dokument mohol použiť okrem iného aj v predmetných súdnych konaniach na preukázanie, že menovaný tvrdí voči nemu tvrdenia, ktoré sú nepravdivé s úmyslom a cieľom ho poškodiť.“

Účelom žaloby na ochranu osobnosti je poskytnúť ochranu osobe, do ktorej osobnosti bolo neprávom zasiahnuté, za účelom dosiahnutia morálnej satisfakcie v podobe ospravedlnenia, resp. v prípade závažnejších zásahov satisfakcie finančnej v podobe náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Účelom žaloby na ochranu osobnosti však jednoznačne nie je zlepšovať, či naprávať dôkaznú situáciu sporových strán v iných konaniach, preukazovať, či vyvracať pravdivosť tvrdení uskutočnených v iných súdnych konaniach, a tak v konečnom dôsledku prípadne i dodatočne vytvárať dôvody na uplatnenie žalôb na obnovu konania. Pripustenie takéhoto postupu by bolo v rozpore tak s princípom právnej istoty ako aj s princípom práva na zákonného sudcu (v základnom konaní), ktorý jediný má právo hodnotiť pravdivosť dôkazov predložených v určitom súdnom konaní. Aj vzhľadom na uvedené má súd za to, že žaloba žalobcu na ochranu jeho osobnosti nie je možné vyhovieť.

26. K otázke dokazovania samotnej pravdivosti tvrdení žalovaného v predmetnom liste, ktorá pravdivosť, či nepravdivosť však nebola pre posúdenie tejto žaloby vzhľadom na už uvedenú argumentáciu relevantná (z ktorého dôvodu súd nevykonával ďalšie žalobcom navrhované dôkazy) súd uvádza, že i keď v konaniach o ochranu osobnosti je pravidlom tzv. obrátený princíp dôkazného bremena, teda to, že pravdivosť difamujúceho výroku tu preukazuje jeho pôvodca (žalovaný), takto to nemôže byť vtedy, ak informácia označená za nepravdivú a tiež za zásah do práva na ochranu osobnosti bola súčasťou výpovede svedka. V takýchto prípadoch naopak treba uzavrieť, že to čo odznelo v určitom konaní v rámci svedeckej výpovede a nebolo následne vyvrátené trestným postihom svedka za krivú výpoveď, treba považovať za pravdivé (rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10 Co 177/2013 z 15. októbra 2014).

27. Na základe uvedeného súd konštatuje, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno, nakoľko vo veci nebolo preukázané, že by došlo k neoprávnenému zásahu do jeho osobnostných práv, ani že by mu mohla byť výrokmi žalovaného spôsobená akákoľvek ujma na jeho osobnosti, a preto žalobu ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietol.

28. Podľa § 255 ods. 1,2 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. (1) Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.(2)

Podľa § 262 ods. 1 a 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. (1) O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. (2)

29. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 262 ods. 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP, keď v konaní boli podané žaloby na ochranu osobnosti tak zo strany žalobcu, ako aj zo strany žalovaného (vzájomná žaloba), pričom obe zo strán možno pre účely rozhodovania o náhrade trov konania považovať za, vo svojej žalobe, neúspešné, keď žaloba žalobcu bola zamietnutá a konanie o vzájomnej žalobe žalovaného bolo zastavené pre nezaplatenie súdneho poplatku, a teda zavinenie na zastavení predmetného konania možno pričítať žalovanému. Vzhľadom na rovnaký charakter žalôb a rovnosť úspechu, resp. neúspechu strán, rozhodol súd potom tak, že žiaden z účastníkov (sporových strán) nemá na náhradu trov konania právo.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Trnava (§ 355 ods. 1 CSP, § 357 písm. m) CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania, a síce ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, spisová značka konania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.